

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

SO-III.431.14.2022

Olsztyn, 8 grudnia 2022r.

**Pan
Wojciech Karol Iwaszkiewicz
Burmistrz Miasta Giżycka**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Giżycku (NIP 8451002471, REGON 000524364) z siedzibą przy Alei 1 Maja 14, 11-500 Giżycko.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję kierownika jednostki kontrolowanej – Burmistrza Miasta Giżycka pełnił Pan Wojciech Karol Iwaszkiewicz (na stanowisku od 8 grudnia 2014 r., obecnie II kadencja).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, postępujący się legitymacją służbową nr 3/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.807.2022 z 7 października 2022 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, postępująca się legitymacją służbową nr 2/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.809.2022 z 7 października 2022 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 3) Magdalena Michalczevska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, postępująca się legitymacją służbową nr 69/2018 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.808.2022 z 7 października 2022 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 17 października 2022 r., a zakończono 3 listopada 2022 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 7/2022.

Zakres kontroli: realizacja przez Urząd Miejski w Giżycku w okresie od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

Ustalono, że zadania objęte kontrolą należały do zakresu działania Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Giżycku. W okresie objętym kontrolą bezpośredni nadzór nad wskazaną komórką organizacyjną pełnił Zastępca Burmistrza Miasta Giżycka – Pan Cezary Piórkowski (na stanowisku od 1 sierpnia 2019 r.).

Wydziałem Spraw Obywatelskich kierował jego Naczelnik – Pani Grażyna Bogdanowicz (na stanowisku od 1992 r.), która była odpowiedzialna m.in. za bezpośredni nadzór nad realizacją zadań powierzonych Wydziałowi oraz zarządzanie podległym personelem, w tym właściwą organizację pracy. Naczelnik Wydziału był upoważniony na piśmie do załatwiania w imieniu Burmistrza Miasta Giżycka spraw z zakresu działania Wydziału, w tym podpisywania decyzji i postanowień.

Kontrolowane zadania wykonywali pracownicy zatrudnieni w Wydziale Spraw Obywatelskich na stanowiskach urzędniczych: Pani Elżbieta Czyrko – główny specjalista, Pani Małgorzata Błudnicka – główny specjalista, Pani Ewa Kolankiewicz – starszy inspektor (zatrudniona od 01.05.2022 r.) oraz Pani Barbara Dąbrowska – podinspektor (zatrudniona do 26.07.2022 r.). Wymienieni pracownicy posiadali upoważnienia do podpisywania w imieniu Burmistrza zaświadczeń, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych oraz wezwań do usunięcia braków formalnych wniosków.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych.

1. Wydawanie dowodów osobistych.

Badaniem kontrolnym objęto 150 z 2569 spraw wydania dowodu osobistego (5,83% ogółu spraw). W badanej próbie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) W sprawie z wniosku nr 2806011/2022/8267465/01 do wydania dowodu osobistego użyto fotografii identycznej jak do poprzedniego wniosku złożonego przez wnioskodawcę prawie 2 lata wcześniej. Skutkowało to załatwieniem sprawy z naruszeniem wymogu aktualności fotografii określonego w art. 29 ust. 2 ustawy o dowodach osobistych. Zgodnie z powołanym przepisem fotografię wykonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego. Przyczyną nieprawidłowości była nieuwaga pracownika przyjmującego wniosek. Pracownik nie porównał fotografii z wizerunkiem osoby zamieszczonym w poprzednim dowodzie.

2) W sprawie z wniosku nr 2806011/2021/0511749/01 jako przyczynę wydania nowego dowodu osobistego przyjęto „Zmianę danych zawartych w dowodzie”, chociaż dane wnioskodawcy nie uległy zmianie. Dotychczasowy dowód osobisty wnioskodawcy został na skutek błędu w systemie „Źródło” automatycznie unieważniony z powodu „Inne przyczyny”. Zatem wniosek o wydanie nowego dokumentu powinien również zostać przyjęty z powodu „Innych przyczyn”, a nie z powodu „Zmiany danych”. Zarejestrowanie w rejestrze dowodów osobistych błędnej przyczyny wydania nowego dowodu osobistego nastąpiło przez pomyłkę pracownika i skutkowało niezgodnością danych w RDO.

3) W sprawie z wniosku nr 2806011/2021/1004673/01 organ przyjął wniosek o wydanie dowodu osobistego od osoby, która od 7 lat nie posiadała żadnego ważnego polskiego dokumentu tożsamości. Z dokumentacji dowodowej i wyjaśnień Naczelnika Wydziału Spraw Obywatelskich nie wynika, czy przy przyjęciu wniosku o wydanie dowodu dane dotyczące wnioskodawcy oraz jego obywatelstwa weryfikowano w rejestrze PESEL, RDO, czy też innym rejestrze. W takim przypadku obywatelstwo wnioskodawcy powinno zostać zweryfikowane poprzez przedłożenie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego czy też poprzez sprawdzenie w centralnym rejestrze danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału wynika, iż w takich przypadkach właśnie taka procedura jest stosowana w kontrolowanej jednostce, natomiast w tej sprawie był to wyjątek, który powstał przez nieuwagę pracownika przyjmującego wniosek. Należy wyjaśnić, iż brak należytej weryfikacji danych wnioskodawcy w zakresie obywatelstwa może skutkować wydaniem dowodu osobistego osobie nieuprawnionej (nieposiadającej obywatelstwa polskiego).

4) W sprawie z wniosku nr 2806011/2021/3143163/01 wydano dowód osobisty z przyczyny „Wymiana dowodu bez warstwy elektronicznej”, chociaż dotychczasowy dowód osobisty wnioskodawcy miał warstwę elektroniczną. Nieprawidłowość ta powstała przez nieuwagę pracownika przyjmującego wniosek i skutkowało nieustaleniem prawidłowej przyczyny wymiany przez wnioskodawcę dotychczas posiadanego, ważnego dowodu osobistego.

Osobami odpowiedzialnym za ww. nieprawidłowości są pracownicy realizujący przedmiotowe sprawy. Jednocześnie stwierdzić należy, że nieprawidłowości mają charakter incydentalny (wystąpiły w 4 na 150 zbadanych spraw).

Ponadto ustalono, że we wszystkich zbadanych sprawach wnioski zostały czytelnie podpisane przez wnioskodawców. Pracownik przyjmujący wniosek zamieszczał na wniosku adnotację o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego. Za osoby małoletnie wniosek składał jeden z rodziców. Na wniosku pracownik zamieścił stosowne adnotacje o danych rodzica składającego wniosek w imieniu dziecka oraz dane jego dowodu osobistego.

W kontrolowanych sprawach dowody osobiste wydano wyłącznie osobom uprawnionym, za pokwitowaniem na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach rozporządzenia. Osoba odbierająca dowód składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek, ewentualnie sam małoletni, jeżeli ukończył 13 rok życia. Kopertę z kodem PUK odbierał wyłącznie posiadacz dowodu, kwitując odbiór czytelnym podpisem.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste są przechowywane w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie. Jednakże dostęp do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody, nie jest rejestrowany, co jest niezgodne z art. 43 ust. 5 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1394 ze zm.).

2. Unieważnianie dowodów osobistych.

Wybrane do badania sprawy wydania dowodów osobistych weryfikowano również pod względem prawidłowości unieważnienia w RDO poprzedniego dowodu osobistego. Weryfikacji poddano 123 przypadki unieważnień. W niektórych przypadkach dowody osobiste zostały automatycznie unieważnione przez system, w związku z upływem terminu ich ważności, albo zostały unieważnione przez urzędników przed 1 lipca 2021 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że w dwóch przypadkach, na skutek omyłek pracowników jednostki

kontrolowanej, niepoprawnie zarejestrowano w RDO przyczynę unieważnienia dowodu osobistego (nieprawidłowość), a mianowicie:

- w sprawie nr 2806011/2022/0300294/01 dotychczasowy dowód osobisty wnioskodawcy został unieważniony z powodu „Upływu terminu ważności” zamiast „Wymiany dowodu bez warstwy elektronicznej”;
- w sprawie nr 2806011/2021/9889275/01 dotychczasowy dowód osobisty wnioskodawcy został unieważniony z powodu „Zmiany wizerunku twarzy” zamiast „Zmiany danych zawartych w dowodzie”.

Skutkiem błędów w powyższych przypadkach było zasilenie rejestru niepoprawnymi danymi. Jednocześnie z ustaleń kontroli wynika, że powyższe nieprawidłowości zostały usunięte w trakcie kontroli, gdyż na zlecenie jednostki kontrolowanej minister właściwy ds. informatyzacji dokonał w RDO korekty błędnych przyczyn unieważnienia dowodów, wpisując przyczyny zgodne ze stanem faktycznym.

Ponadto w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą daty unieważnienia dowodu osobistego z powodu jego utraty. W dniu 01.03.2022 r. posiadacz dowodu osobistego złożył w organie gminy wniosek o wydanie nowego dowodu osobistego (spraw nr 2806011/2022/8207636/01) i jako powód ubiegania się o wydanie nowego dokumentu wskazał „Utratę dowodu”, jednakże pracownik realizujący wniosek nie przyjął od niego zgłoszenia utraty. Dopiero w dniu 17.03.2022 r., czyli w dniu faktycznego odbioru nowego dowodu osobistego przez wnioskodawcę, pracownik zauważył błąd i przyjął formularz zgłoszenia utraty oraz unieważnił poprzedni dowód osobisty z datą odbioru nowego dowodu. Skutkiem nieprawidłowości było nieunieważnienie utraconego dowodu we właściwym momencie, tj. najpóźniej z chwilą złożenia wniosku o wydanie nowego dokumentu tożsamości.

W sumie nieprawidłowości stwierdzono w 3 przypadkach. W pozostałych 120 przypadkach prawidłowo zarejestrowano zarówno przyczyny, jak i daty unieważnienia dowodów. W razie utraty lub uszkodzenia dowodu podstawą unieważnienia było każdorazowo pisemne zgłoszenie utraty lub uszkodzenia dokonane przez posiadacza dokumentu na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach wykonawczych do ustawy. Zgłaszającemu wydawano zaświadczenie o utracie dowodu lub jego uszkodzeniu.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

Badaniem objęto dziewięć z 22 spraw wszczętych i załatwionych w okresie objętym kontrolą (40,90% ogółu). Ustalono, że w ośmiu zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (organy Policji, prokuratura, organy administracji

publicznej). Wnioski były uzasadnione. W jednej sprawie wniosek o udostępnienie dokumentacji złożyła osoba fizyczna, która wykazała interes prawny w sprawie oraz uiściła stosowną opłatę za udostępnienie. Przy czym w sprawie nr WSO.5345.7.1.2022 wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO został wniesiony przez naczelnika urzędu celno-skarbowego na adres poczty elektronicznej jednostki kontrolowanej i został załatwiony co do istoty sprawy. W świetle art. 63 § 1 zdanie trzecie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) taki sposób wniesienia pisma był niedopuszczalny i powinien skutkować pozostawieniem wniosku bez rozpoznania. Ponadto w aktach sprawy brakuje dokumentu potwierdzającego, że wniosek został prawidłowo podpisany elektronicznie przez osobę upoważnioną do jego złożenia (nieprawidłowość). Powyższe skutkowało załatwieniem wniosku obarczonego wadą formalną oraz niekompletnością dokumentacji sprawy, prowadzonej w postaci papierowej. Odpowiedzialność ponosi pracownik realizujący sprawę.

Jednocześnie stwierdzono, że wszystkie zbadane sprawy zostały załatwione terminowo, a udostępnione dane lub dokumenty były zgodne z zakresem żądania wnioskodawcy. Odpowiedzi doręczono przez ePUAP albo przez operatora pocztowego.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności.

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców.

Badaniem objęto 90 z 1522 spraw (5,91% ogółu), w tym 40 zgłoszeń pobytu stałego, 18 zgłoszeń pobytu czasowego, 22 zgłoszenia wymeldowania z pobytu stałego, 6 zgłoszeń wymeldowania z pobytu czasowego, 3 zgłoszenia wyjazdu poza granice RP oraz 1 zgłoszenie powrotu z wyjazdu zagranicznego. Ustalono, że zbadane zgłoszenia zostały złożone w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, które zostały podpisane przez osoby uprawnione do zgłoszenia. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie zarejestrowane w rejestrze PESEL. Jednocześnie stwierdzono, że zgłoszenie pobytu czasowego z 31.03.2022 r. (sprawa nr 76/2022) zostało zrealizowane pomimo, że okres zameldowania na pobyt czasowy nie przekraczał 3 miesięcy (nieprawidłowość). Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności obywatel polski może zameldować się na pobyt czasowy tylko na okres ponad 3 miesiące. Zameldowanie na okres równy lub krótszy niż 3 miesiące jest niedopuszczalne i nieuzasadnione. Skutkiem zameldowania w ww. sprawie na okres 3 miesiące było naruszenie przepisu art. 25 ust. 4 ustawy o ewidencji ludności. Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału wynika, że błąd powstał wskutek braku należytej staranności pracownika przyjmującego zgłoszenie przy obliczaniu deklarowanego okresu pobytu.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 54 z 483 spraw (11,18% ogółu), w tym 6 spraw zakończonych decyzją o odmowie udostępnienia danych. Dokonane ustalenia wskazują, że w 35 zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy (m.in. komornicy sądowi, organy administracji publicznej, prokuratura, jednostki organizacyjne pomocy społecznej), na formularzu urzędowym, prawidłowo wypełnionym. Przy czym w sprawie nr WSO.5345.4.50.2021 udostępniono dane na wniosek powiatowego centrum pomocy rodzinie złożony przez elektroniczną skrzynkę podawczą jednostki kontrolowanej. Wniosek został przesłany w postaci odwzorowania cyfrowego (skanu) wniosku papierowego podpisanego odręcznie przez zastępcę dyrektora tej jednostki (działającego z upoważnienia starosty). Nie był uwierzytelniony podpisem elektronicznym wskazanej osoby. Skan wniosku załączono do e-pisma w formacie xml podpisanego elektronicznie przez inną osobę niż podpisująca wniosek papierowy. Do pisma elektronicznego nie załączono dokumentu wskazującego na umocowanie osoby podpisującej to pismo do działania w imieniu wnioskodawcy. Pomimo tego żądane dane zostały udostępnione (nieprawidłowość). Błąd powstał wskutek braku należytej staranności przy weryfikacji podpisu elektronicznego. Pracownik realizujący sprawę nie zauważył, że e-pismo zostało podpisane przez inną osobę niż osoba wskazana w załączniku jako uprawniona do podpisania wniosku. Skutkiem błędu jest udostępnienie żądanych danych na podstawie wniosku nie w pełni zweryfikowanego pod względem formalnym. Osobą odpowiedzialną jest pracownik realizujący sprawę.

Ponadto w 19 zbadanych sprawach wnioski złożyły podmioty ubiegające się o dane na podstawie art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zgodnie z powołanym przepisem dane z rejestru PESEL oraz rejestrów mieszkańców mogą być udostępnione osobom i jednostkom organizacyjnym, jeżeli wykażą w tym interes prawny. W jednej z tych spraw (nr WSO.5345.4.70.2021) wnioskodawca (działający przez pełnomocnika – radcę prawnego) nie wykazał, że posiada interes prawny w uzyskaniu danych osoby, której wniosek dotyczy, pomimo tego dane żądane zostały udostępnione (nieprawidłowość). Należy wskazać, że pełnomocnik wnioskodawcy załączył do wniosku o udostępnienie danych pismo z sądu zobowiązujące go do wskazania następców prawnych zmarłej uczestniczki postępowania sądowego i ich adresów. Nie załączył jednak dokumentu potwierdzającego, że osoba, której wniosek dotyczy, jest rzeczywiście następcą prawnym zmarłej uczestniczki postępowania. Pracownik załatwiający sprawę ustalił jedynie, że osoba wskazana we wniosku jest córką osoby zmarłej. Prawdopodobną przyczyną nieprawidłowości była błędna ocena stanu faktycznego i prawnego sprawy. Jednak z uwagi na fakt, że sprawę załatwiał były pracownik jednostki, nie

było możliwości uzyskania dokładnych wyjaśnień w tym zakresie. Skutkiem nieprawidłowości było udostępnienie danych pomimo niewykazania przez wnioskodawcę uprawnienia do ich uzyskania. Nadmienić jednak należy, że zakres udostępnionych danych był nieznaczny (wyłącznie adres zameldowania na pobyt stały).

Decyzje odmowne zostały wydane po uprzednim wezwaniu wnioskodawców do uzupełnienia wniosków (wykazania interesu prawnego albo wskazania bliższych danych osoby poszukiwanej w celu jednoznacznej identyfikacji w zbiorze). Decyzje zawierały elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W uzasadnieniu decyzji o odmowie udostępnienia danych wydanych w sprawach o sygn. akt: WSO.5345.7.254.2021.MB, WSO.5345.7.447.2021.EC, WSO.5343.5.32.2022.BD WSO.5343.6.29.2022.MB z powodu przeoczenia nie przytoczono i nie wyjaśniono art. 47 ust. 3 ustawy o ewidencji ludności. Decyzje zawierały jednak obszerne uzasadnienia, wskazujące w sposób przekonujący i wyczerpujący motywy wydanych rozstrzygnięć. W związku z tym wskazany brak należy uznać za uchybienie, które nie miało wpływu na prawidłowość załatwienia spraw.

Wszystkie sprawy załatwiono bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 2 i 3 k.p.a. Dane udostępniono wyłącznie w żądanym zakresie.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

W okresie objętym kontrolą Burmistrz Miasta Giżycka wszczął i zakończył 23 postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych. Badaniem objęto akta 8 wybranych postępowań oraz akta jednej sprawy, w której organ odmówił wszczęcia postępowania – łącznie 9 spraw¹.

Na tej podstawie ustalono, że w sprawach, w których wszczęto postępowanie, organ wystosował do stron zawiadomienia o wszczęciu postępowania, prawidłowo informując o dacie wszczęcia, oraz pouczając strony o treści stosownych przepisów, w tym o obowiązku zawiadamiania organu o każdej zmianie adresu i skutkach jego niedopełnienia wynikających z art. 41 § 1 i 2 k.p.a.

Organ skutecznie doręczał pisma stronom i innym uczestnikom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego. Wyjątek stanowi sprawa nr WSO.5343.1.29.2021.MB, w której nie doręczono stronie wymeldowywanej zawiadomienia o wszczęciu postępowania, ani decyzji o umorzeniu postępowania (nieprawidłowość). Pomimo, że organ dysponował adresem e-

¹ Zbadano sprawy: WSO.5343.1.27.2021.MB (odmowa wszczęcia postępowania), WSO.5343.1.28.2021.BD (wymeldowanie), WSO.5343.1.29.2021.MB (umorzenie), WSO.5343.1.32.2021.EC (wymeldowanie), WSO.5343.1.34.2021.EC (umorzenie), WSO.5343.1.38.2021.EC (umorzenie), WSO.5343.1.2.2022.BD (wymeldowanie), WSO.5343.1.4.2022.MB (wymeldowanie), WSO.5343.1.10.2022.MB (umorzenie).

mail i skrytki ePUAP strony, nie podjął próby kontaktu z nią w celu ustalenia aktualnego adresu do doręczeń i skutecznego doręczenia korespondencji w tej sprawie. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie pracownika prowadzącego postępowanie, iż w aktach sprawy znajduje się dokument umożliwiający podjęcie próby kontaktu z osobą zainteresowaną, zaś skutkiem – naruszenie zasady ogólnej czynnego udziału stron wynikającej z art. 10 § 1 k.p.a.

W aktach założono i zaktualizowano metryki spraw. Wezwania zawierały wszystkie elementy wymagane art. 54 k.p.a. Z czynności dowodowych przesłuchania świadków, stron i oględzin sporządzono protokoły co do zasady zawierające elementy przewidziane w art. 68-69 k.p.a. Jednakże protokoły przesłuchań świadków w sprawach nr WSO.5343.1.28.2021.BD i WSO.5343.1.32.2021.EC nie zawierają adnotacji dotyczącej pouczenia osoby przesłuchiwanej o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania. Stanowi to uchybienie, które nie miało istotnego wpływu na prawidłowość dokonanych czynności i nie wywołało skutków dla postępowań. Przyczyną błędu było wykorzystanie przez pracowników wzoru protokołu niezawierającego stosownej wzmianki w powyższym zakresie.

O terminach i miejscach czynności dowodowych ze stron, świadków i oględzin organ zawiadomił strony zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a., jednocześnie informując o prawie czynnego udziału w czynności zgodnie z art. 79 § 2 k.p.a. Jednakże czynności dowodowe w sprawie nr WSO.5343.1.32.2021.EC, wszczętej z urzędu, obejmujące przesłuchania czterech świadków oraz przesłuchanie strony dysponującej tytułem prawnym do lokalu, zostały przeprowadzone przed wyznaczeniem przez sąd przedstawiciela dla nieobecnej i nieznannej z miejsca pobytu strony wymeldowywanej (nieprawidłowość). Skutkiem było naruszenie zasady ogólnej czynnego udziału stron wynikającej z art. 10 § 1 k.p.a. poprzez niezapewnienie wszystkim stronom możliwości czynnego udziału w każdym stadium postępowania, co może być zakwalifikowane jako wada postępowania określona w art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że czynności dowodowe w ww. sprawie zostały podjęte przed wystąpieniem do sądu z uwagi na konieczność ustalenia miejsca pobytu strony wymeldowywanej lub nawiązania z nią kontaktu, a przy okazji osoby przesłuchiwane wskazywały okoliczności związane z opuszczeniem przez stronę miejsca pobytu stałego. Protokoły z przesłuchań stanowiły podstawę skierowania do sądu wniosku o wyznaczenie przedstawiciela dla strony nieobecnej. Kuratora wyznaczonego przez sąd zawiadomiono o wszczęciu postępowania, umożliwiając mu zapoznanie się z aktami sprawy i złożenie wyjaśnień, wskazując miejsce znajdowania się akt. Kurator nie wykazał zainteresowania zgromadzonym materiałem dowodowym i nie wniósł o przeprowadzenie nowych dowodów w sprawie. Również nie wykazał zainteresowania sprawą po zawiadomieniu o zakończonym

Strona 9 z 12

postępowaniu dowodowym (wyjaśniającym). Dlatego odstąpiono od ponownego przesłuchania tych samych świadków, a ich wcześniejsze zeznania były wystarczające do podjęcia decyzji.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, że brak informacji o aktualnym miejscu pobytu strony i brak możliwości skutecznego doręczania jej pism obliuguje organ do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków mających na celu ustalenie tego miejsca przed ewentualnym sformułowaniem wniosku do sądu o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej (art. 34 § 1 k.p.a.). Nie oznacza to jednak, że organ może już na tym etapie postępowania przeprowadzać właściwe dowody. Nieobecność strony nie jest bowiem przesłanką odstąpienia od zasady określonej w art. 10 § 1 k.p.a. czy też niestosowania art. 79 § 1 i 2 k.p.a. W takim bowiem przypadku dowody powinny być przeprowadzone dopiero po wyznaczeniu przedstawiciela dla strony nieobecnej, z zapewnieniem mu możliwości czynnego udziału. Okoliczność, iż w przedmiotowej sprawie kurator (notabene pracownik Wydziału) nie był zainteresowany sprawą i nie zażądał przeprowadzenia nowych dowodów, nie zmienia faktu, że dowody zostały przeprowadzone z naruszeniem wskazanych przepisów postępowania.

W sprawie nr WSO.5343.1.28.2021.BD, we wniosku do dyrektora zakładu karnego o udzielenie informacji o osobie pozbawionej wolności (jednej ze stron postępowania) jako podstawę prawną zapytania podano nieobowiązujący przepis prawny, tj. art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych z 1974 r. (uchybiecie). Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału, analiza wniosku wskazuje, że sporządzony był w oparciu o wniosek sporządzony dużo wcześniej, w innej sprawie, gdy wskazany przepis prawny obowiązywał. Pracownik sporządzający wniosek (najpewniej przez niedopatrzenie) zmienił jedynie publikator aktu, a nie zmienił przepisu prawnego. Uchybiecie nie wywołało skutków. Niezbędne informacje zostały uzyskane.

Przed wydaniem decyzji orzekających co do istoty sprawy zawiadomiono strony o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z zebrany materiałem i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów (art. 10 § 1 k.p.a.).

W decyzjach prawidłowo powołano podstawę rozstrzygnięcia, tj. w decyzji o wymeldowaniu – art. 35 ustawy o ewidencji ludności, w decyzji o umorzeniu postępowania – art. 105 § 1 k.p.a., natomiast w postanowieniu o odmowie wszczęcia postępowania – art. 61a § 1 k.p.a. Decyzje i postanowienie zawierają wszystkie elementy obligatoryjne wymienione odpowiednio w art. 107 § 1 i 3 k.p.a. lub w art. 124 § 1 i 2 k.p.a., w tym uzasadnienie faktyczne i prawne.

Organ przestrzegał terminów załatwiania spraw przewidzianych w art. 35 § 3 k.p.a., a w każdym przypadku niemożności załatwienia sprawy w terminie zawiadomił strony na podstawie art. 36 § 1, wskazując przyczyny zwłoki oraz nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 37 k.p.a.).

Podsumowując, należy stwierdzić, że postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych co do zasady były prowadzone prawidłowo, rzetelnie i szybko. W 2 na 9 zbadanych spraw stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą niezapewnienia wszystkim stronom czynnego udziału w postępowaniu. Osobami odpowiedzialnymi są pracownicy prowadzący te sprawy oraz Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Wprowadzenie rejestracji dostępu do pomieszczenia, w którym przechowywane są dowody osobiste.
2. Weryfikowanie w oparciu o dane w RDO, czy do wniosku o wydanie dowodu osobistego załączono fotografię spełniającą wymóg dotyczący jej wykonania nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku i w razie potrzeby wezwanie wnioskodawcy do złożenia prawidłowej fotografii w tym zakresie.
3. Zapewnienie w każdej sprawie weryfikacji zgodności podanej przyczyny ubiegania się o dowód osobisty ze stanem faktycznym oraz rejestrowanie w RDO prawidłowych danych w zakresie przyczyny wydania lub unieważnienia dowodu osobistego.
4. Podjęcie działań mających na celu ustalenie, czy osoba ubiegająca się o wydanie dowodu osobistego w sprawie nr 2806011/2021/1004673/01 nie utraciła obywatelstwa polskiego.
5. Meldowanie obywateli polskich na pobyt czasowy wyłącznie wtedy, gdy deklarowany okres pobytu przekracza 3 miesiące.
6. Udostępnianie danych jednostkowych z RDO i ewidencji ludności na wnioski w postaci elektronicznej wniesione wyłącznie w prawidłowy sposób (tj. przez elektroniczną skrzynkę podawczą urzędu w ePUAP) oraz zweryfikowane i udokumentowane

w zakresie tego, kto podpisał wniosek, czy podpis jest prawidłowy i czy osoba podpisująca jest uprawniona do działania w imieniu wnioskodawcy.

7. Rzetelne weryfikowanie, czy podmiot powołujący się na interes prawny w uzyskaniu danych z ewidencji ludności rzeczywiście wykazał ten interes.
8. Przytaczanie i wyjaśnianie art. 47 ust. 3 ustawy o ewidencji ludności w uzasadnieniach decyzji o odmowie udostępnienia danych z ewidencji ludności.
9. Prowadzenie wszystkich postępowań w sprawach obowiązku meldunkowego z zachowaniem zasady czynnego udziału stron w postępowaniu, w tym prawidłowe realizowanie obowiązku doręczeń.
10. Zamieszczanie w protokołach przesłuchań adnotacji dotyczącej pouczenia osoby przesłuchiwanej o prawie odmowy zeznań i odpowiedzi na pytania.

Proszę Pana Burmistrza o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Henryk Chojecki